

”Inte en främling”

– en berättelsebank för undervisningen

Möt
Teskedorden
och få ett exemplar av
boken på Riks-LISA:s
årsmöte den 18 april.
Läs mer på
sidan 6!

”Inte en främling” började som berättelser på nätet om diskriminering och rasism. Nu blir den bok. Stiftelsen Teskedorden kommer att skänka den till lärare i svenska som andraspråk för att användas i undervisningen.

Text: Magnus Säll, journalist

Allt började som en idé på stiftelsen Teskedordens kontor hösten 2013. Varför inte starta en serie berättelser på nätet kring ämnen som diskriminering, identitet, rasism, homofobi, antiziganism med mera? Namnet kom ganska naturligt efter att Jason ”Timbuktu” Diakité hållit ett uppmärksammat tal i riksdagen när han fått pris av 5i12-rörelsen. ”Jag tog med mig det [passet] idag för att säga att detta är mitt bevis i alla fall, på att jag inte är någon främling”, sa han.

Inte en främling skulle serien så klart heta!

Så sakteliga rullade det hela igång på webbsidan inteenframling.se. Många blev kontaktade runtom i landet. En del ville skriva men hann inte, andra skrev mer än gärna och några skickade sin berättelse i princip med vändande post (mejl i det här fallet)! Behovet verkar ha varit stort. Många har vittnat om glädjen över att projektet finns och tacksamheten över att få skriva. Att få berätta med egna ord om sina upplevelser, utan någon journalist som återberättar eller kanske någon förståsigpåare som ”vet” hur det ligger till. Grundtanken är att alla ska ha rätt att definiera sig själva – eller låta bli att definiera sig själva – oberoende av samhällets olika normer. Många har levt hela sitt liv i Sverige, men känner sig ändå som främlingar. Här fanns plötsligt en fri plattform att berätta om sitt liv, sina tankar och känslor. Några av de medverkande är artisten och skådespelaren Rikard Wolff, komikern Zinat Pirzadeh, skådespelaren Dragomir Mrcic, EU-parlamentarikern Soraya Post och utbildaren Jan-Olov Madeleine Ågren. Men det finns också mindre kända namn. Det har blivit en enorm berättelsebank som till exempel kan användas i undervisningen. Vilket för övrigt redan gjorts av lärare inom sfi.

Författaren Pooneh Rohi är en av de medverkande. Hon kom till Sverige från Iran som sexåring.

Författaren Pooneh Rohi har skrivit om känslan av att vara ifrågasatt i samhället och om hur man kan hantera den känslan. Hon hämtar sin kraft i gemenskapen i motsåndet mot rasism.

– Jag kände att jag dels ville bekräfta känslan av att vara ifrågasatt i det här samhället som jag tror att många av oss invandrare har, att det kan vara viktigt att känna en gemenskap i den insikten, dels att erbjuda ett sätt att hantera situationen. Det sistnämnda behövde jag nog göra lika mycket för mig själv som för läsarna, svarar hon på frågan om vad hon ville uppnå med sin text.

Serien har rullat vidare på hemsidan under 2014, och kommer även fortgå en gång i månaden under 2015. Nu ges berättelserna också ut i bokform av Norstedts förlag (som gjort arbetet pro bono) i samarbete med Teskedorden. ”Inte en främling – 41 berättelser om identitet och mångfald” kommer i mars och säljs i bokhandeln till förmån för Teskedorden. Men – inte minst viktigt – den kommer också att finnas tillgänglig att beställa utan kostnad för lärare i svenska som andraspråk, främst inom sfi och högre nivå. Tanken är att man ska kunna använda texterna i undervisningen, som ett sätt att arbeta med språkförståelse, samtidigt som man får en inblick i olika människors öden och de fördomar man kan mötas av. Och även skapa en känsla av hopp. För även de svartaste historierna rymmer en hel

”Det är underbart att boken når ut till så många människor”, säger Jasim Mohamed.

del hoppfullhet och optimism. Språkligt innehåller boken de flesta nivåer, från ganska avancerat poetiskt språk till rakt-upp-och-ner-berättande med enkla ord. En lärarhandledning kommer också att finnas tillgänglig, framtagen av två pedagoger.

– Jag tänker mig att främlingskapet måste vara ett ganska centralt koncept för en människa som precis flyttat till Sverige. Jag är ledsen att vi som bor här inte kunnat erbjuda dem ett mer fördomsfritt samhälle att komma till. Men det finns en ganska fin gemenskap i motståndet mot rasismen också, där man kan hämta mycket kraft, säger Pooneh Rohi apropå att boken nu ska spridas bland till exempel sfi-elever.

”Inte en främling” fick stor uppmärksamhet under hösten 2014. Sannah Salameh, som är programledare i Bolibompa, berättade om hur en liten flicka kom fram till henne på en tågplattform och sa: ”Min pappa tycker att du är jätteful” och skrev utifrån det en text om utseendefixering. Berättelsen blev viral. Den delades tiotusentals gånger och hade nästan en halv miljon separata visningar på sidan. Salameh intervjuades även i bland annat Metro, Aftonbladet och Sveriges Television. Det här gjorde att projektet spreds bland människor som aldrig hört talas om det tidigare.

Jasim Mohamed, översättare och poet, är född i södra Irak men bor nu i Uppsala. Han kallar kampanjen ”livsviktig”.

– Inte en främling får mig att känna hur mitt liv är del av ett större sammanhang. Det är underbart att boken når ut till så många människor. Med den som utgångspunkt kommer det att uppstå många spännande och viktiga samtal. Det är jag helt övertygad om, säger han.

För beställning av böcker och mer information kontakta Teskedsorden på info@teskedsorden.se

Teskedsorden

Teskedsorden är en stiftelse som grundades 2006 av Tidningen Vi, inspirerad av Amos Oz bok ”Hur man botar en fanatiker”.

Teskeden är en symbol för handling. Amos Oz menar att den människa som vill släcka en eld hämtar en hink vatten och öser den över elden. Om hon inte har någon hink tar hon ett glas, och om hon inte har ett glas tar hon en tesked. Om vi alla bidrar, även med en liten insats, kan vi faktiskt släcka den farliga eld som fanatismen utgör i dagens värld.

Arbetet för ökad tolerans och respekt människor emellan kräver att vi gör det tillsammans, stöder olikheter och möter varandra med aktning. Stiftelsens målsättning är att nå unga människor och få dem att reflektera kring dessa viktiga frågor, inte minst via litteraturen. Visionen är en tolerant värld där alla har lika värde och rättigheter.

Teskedsordens motto är ”Tillsammans för mångfald och tolerans”.

Läs mer på www.teskedsorden.se

s a n

s

o m a

Aktuella titlar i sfi för kurs A – B

Uppslag till spännande diskussioner!

Resan hit – för sfi kurs A och B

Resan hit består av fyra lättlästa böcker med övningsböcker. Böckerna är avsedda för elever med kort eller ingen utbildningsbakgrund inom sfi och på språkinträdning.

Resan hit har som syfte att engagera eleverna med berättelser som de lätt kan relatera till och samtala kring. I varje textbok finns en berättelse i två nivåer, A och B. Till varje textbok finns två övningsböcker, en för nivå A och en för nivå B.

Lärarhandledningen innehåller metodtips, kopieringsunderlag med skrivuppgifter, ord- och verbövningar, dictogloss, diskussionsövningar, kartor och mycket annat.

Läs mer om **Resan hit** och bläddra i materialet på vår hemsida!

Författaren **Tiia Ojala** fick SLFF:s debutantpris Lärkungen för **Resan hit** år 2014.

s a n o m a utbildning

tel. 08-587 642 10
info@sanomautbildning.se
www.sanomautbildning.se